



NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V PRAZE



Ministerstvo kultury	
Došlo:	22. 02. 2016
Č.j.	OPP
Přiděl.	počet listů: 7/5022
	počet listů příloh:

Ministerstvo kultury
Vážená paní
Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí odd. ochrany kulturních
památek v odboru památkové péče
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 – Malá Strana

Váš dopis čj. / ze dne
MK 5158/2016 OPP,
MK-S 660/2016 OPP ze dne 20. 1. 2016,
Dvořáková Jana Ing/431

Naše čj.
NPÚ-311/6327/2016

Vyřizuje / tel.
Kracík/204

Spisový znak
810.4

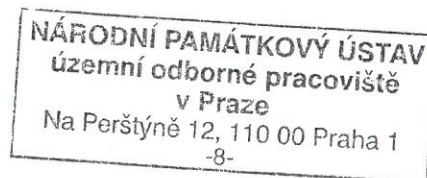
V Praze dne
18. 2. 2016

Věc: Řízení o prohlášení souboru mostních objektů „Libeňský most“, překlenujících řeku Vltavu mezi Holešovicemi a Libní v hl. m. Praze, za kulturní památku – žádost o odborné stanovisko
Holešovice, Libeň, Praha 7, 8
Ochranné pásmo Pražské památkové rezervace

Vážená paní magistro,

Ministerstvo kultury dopisem čj. MK 5158/2016 OPP ze dne 20. 1. 2016, doručeným dne 25. 1. 2016, požádalo Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze (dále jen NPÚ ÚOP PR) o odborné stanovisko k podnětu k prohlášení Libeňského mostu za kulturní památku a o kopii odborného stanoviska z roku 2004.

Záležitost byla projednána na 1. jednání Regionální komise NPÚ ÚOP PR dne 11. 2. 2016. V příloze přikládáme zpracovaný návrh na prohlášení za kulturní památku a kopie návrhu z roku 2004.



Ing. arch. Ondřej Šefců
ředitel

Přílohy:

- Návrh na prohlášení za kulturní památku zpracovaný podle Metodického pokynu MK ČR čj. 6525/2000 ze dne 17. května 2000
- Kopie návrhu na prohlášení za kulturní památku z roku 2004 (5 listů)



NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V PRAZE



Libeňský most

Praha 8 – Libeň, Praha 7 - Holešovice

Návrh na prohlášení za kulturní památku

Návrh na prohlášení za kulturní památku

A: Identifikační údaje

Název:	Libeňský most
Vlastník:	Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2/2, Staré Město 11000 Praha 1
Čp.:	objekt bez čp.
Umístění:	Most spojuje Holešovice a Libeň, navazuje na Dělnickou ulici
Parc. č.:	k. ú. Holešovice: část 2354/1, část 2355/6, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, část 2378/1, část 2380/1, 2383/1, část 2383/2, část 2383/3, 2383/4 k. ú. Libeň: 3960, část 3961/1, 3962, část 4001/3, část 4005/10, část 4007, část 4008/2, část 4009/1
Katastrální území:	Holešovice, Libeň
Městská část:	Praha 7, Praha 8

B: Charakteristika:

Historie, autorské a slohové určení:

Libeňský most (dříve též Baxův most, Stalingradský most) byl vybudován v letech 1924–1928. Jeho koncepční a technické řešení je dílem ředitele mostního odboru stavebního úřadu na pražském magistrátu a předního odborníka v oboru Ing. Františka Mencla. Architektonický výraz navrhl Pavel Janák. Na statických výpočtech se podílel také inženýr Václav Dašek. Stavební práce prováděly postupně firmy: Dělnické podnikatelství staveb Piták a spol., firma Bedřicha Hlavy a Antonína Kratochvíla a firma Karla Skorkovského. Ke slavnostnímu otevření mostu došlo v říjnu 1928 u příležitosti desátého výročí vzniku republiky. Mencl, který rozhodoval o podobě pražských mostů, se v řadě svých teoretických spisů zabýval nejen technickou, ale i vizuální stránkou mostů. Zastával přesvědčení, že do obrazu Prahy se nejlépe hodí mosty klenuté. Realizoval tak most Hlávkův, Mánesův, Trojský, Libeňský a Jiráskův. Soubor pražských mostů koncipoval jako jednotnou harmonickou skupinu kde každý most je originál, ale celkovým dojmem zapadá do jednotného obrazu. Mencl vítal, když se do procesu architektonického pojetí zapojili přední architekti. Kromě Pavla Janáka u Libeňského mostu se mu podařilo přizvat Josefa Chochola ke stavbě, dnes neexistujícího, Trojského mostu. Mencl si od začátku představoval Libeňský most „těžký a robustní“, protože byl názoru, že tak nejlépe naváže na mostní násep na Libeňském ostrově. Této představě dobře odpovídal Janákův hmotný puristický styl, k němuž v polovině dvacátých let dospěl po kubistickém a rondokubistickém období. Stylové hodnocení mostu v odborné literatuře kolísá. Vedle purismu bývá zařazován také ke konstruktivismu či avantgardnímu funkcionalismu.¹

¹ Za v zásadě chybné je třeba považovat často se vyskytující označení, že jde o kubistickou architekturu. Ačkoliv jisté kubizující prvky lze snad spatřovat na čelech pilířů, spadá stavba Libeňského mostu do doby, kdy Pavel Janák již dávno kubistický styl a národní dekorativismus opustil.

Stavbě dnešního mostu předcházelo dřevěné provizorium, které sem bylo přeneseno v letech 1902–1903 od Národního divadla, k otevření došlo v roce 1904. Tvořilo ho 21 polí s celkovou délkou 449 m a šířkou 7,3 m. Autorem mostu byl ing. Jiří Soukup. Součástí provizoria na holešovické straně byl i jeden železobetonový oblouk Monierovy konstrukce. Provizorní most byl postupně v letech 1924–1928 snesen. V Národním technickém muzeu je dochována dokumentace i modely ve velkém měřítku. Již po provizorním mostě byla vedena tramvajová trať.

Popis:

Stavba Libeňského mostu sestává z několika částí. Následující popis postupuje směrem od Holešovic do Libně. Most začíná atypickou rozšířenou částí – náběhem s vnitřními prostory, následuje úsek s průjezdy tvořený rámovou železobetonovou konstrukcí o třech polích, na který navazuje dvojice schodišť symetricky osazených po obou stranách mostu. Na schodiště se nastupuje z balkónů. Schodiště jsou tříramenná, vykonzolovaná, mají žulové stupně a plné zábradlí opatřené povrchovou úpravou z umělého kamene, stejně jako většina pohledových částí mostu. Za schodišti pokračuje již část s oblouky, přičemž první oblouk i pilíř stojí ještě na nábreží. Následuje čtveřice oblouků překlenujících Vltavu. Na konzolách, vystupujících z pilířů, jsou kloubově usazeny paty eliptických oblouků tvořených konstrukcí z prostého betonu se třetím kloubem uprostřed. Kloubové uložení je vytvořeno modernější konstrukcí z vyztuženého betonu z jakostního cementu, oproti kamenným kloubům, užitým u Mánesova mostu. Tloušťka kleneb se pohybuje v rozmezí 670 až 1000 mm. Klenby byly betonovány vždy ve čtyřech pásech v jednom poli. Oblouky v této části dosahují rozpětí 28–42,8 metru. Na klenbách je položena vrstva zásypu a vodorovná mostovka s asfaltovým povrchem. Kolejiště bylo původně vydlážděno. Nad každým pilířem se nachází balkón na konzole, doplněný betonovým kandelábrem. Most lemuje výrazná římsa nesoucí plné zábradlí, tvořené betonovými prefabrikáty s povrchem z umělého kamene s mramorovou drtí. Za obloukovou částí následuje úsek na začátku Libeňského ostrova, opět s průjezdem a schodištěm obdobné konstrukce jako na holešovickém břehu. Poté následuje krátký plný úsek s kyklopským zdívkem a opět průjezd s železobetonovou rámovou konstrukcí. Zde most pokračuje pouze náspem. Po asi 150 metrech je v náspu malý tunel, tvořený betonovou valenou klenbou. Následuje 143 metrů náspu a poté průjezd rámové konstrukce. Po přibližně 22 metrech náspu s kyklopským zdívkem následuje libeňská část mostu původně překonávající slepé rameno Vltavy, které je dnes zasypáno. Sestává ze 48 metrů širokého oblouku, na který po stranách navazují vnitřní prostory s rámovou konstrukcí a čtveřice schodišť, původně vedoucích z obou břehů a obou stran mostu. Architektonicky je tato část pojednána mírně odlišně, než část nad Vltavou. Nevyskytují se zde balkony, kandelábry jsou připevněny vně zábradlí. Zde původní Libeňský most končí. Následuje zde ještě přemostění Voctářovy ulice, které je však novější a nahradilo původní provizorium, které bylo zřízeno kvůli nevyjasněným majetkovým poměrům. Dále směrem na Palmovku následuje již pouze násep. Délka mostu od holešovické části ke konci původní konstrukce je přibližně 785 metrů, přičemž mostní konstrukce mají přibližně 375 metrů. Šířka dosahuje 21 metrů. Po svém otevření se stal nejdelším i nejširším mostem v Praze. Zároveň se jedná o poslední kloubový most z prostého betonu v Praze.

Využití:

Libeňský most je stále využíván k dopravním účelům. Většina schodišť je z důvodu havarijního stavu uzavřena.

Současný stav:

Na současném stavu mostu se silně podepisuje dlouhodobá neúdržba a fakt, že most za celou dobu své existence neprošel celkovou opravou. Došlo pouze k zásahům do partií ve zcela kritickém stavu. K mostu byla již vypracována řada průzkumů a posudků technického stavu (výčet viz Expertní zpráva Kloknerova ústavu 2015). Poslední průzkum provedl Kloknerův ústav v roce 2015. Ten konstatuje, že v nejkritičtějších stavech se nacházejí železobetonové rámové konstrukce průjezdů a to zejména v holešovické části. Zde také došlo k provizornímu podepření nejkritičtější partie

v roce 2009. Dále se v kritickém stavu nacházejí konstrukce schodišť. V mírně lepším (ne však dobrém) stavu jsou oblouky z prostého betonu, respektive jejich přesný stav bude možno určit až po odkrytí zásypů. Je však evidentní, že došlo k poškození systému odvodnění povrchu mostu, dožití hydroizolací, neboť dochází k dlouhodobému a velice nežádoucímu zatékání do nosných konstrukcí (zejména v zimě, kdy sem zatéká voda s nemrznoucími prostředky, pro beton agresivními). Přestože je technický stav mostu velice nežádoucí, lze most rekonstruovat, jak potvrzuje posudek Kloknerova ústavu. Architektura mostu je, na rozdíl od špatného technického stavu nosných konstrukcí, dobře dochována.

C: Odůvodnění návrhu:

Památková hodnota:

Libeňský most patří do skupiny pražských mostů, kterou pečlivě koncipoval ing. František Mencel, průkopník betonových technologií v pražském mostním stavitelství. Patří sem mosty Hlávkův, Mánesův, dnes již neexistující Trojský, Libeňský a Jiráskův. Menclovou myšlenkou byla jednota v celku a rozmanitost v detailu. To se také podařilo realizovat. Všechny tyto mosty jsou betonové obloukové konstrukce, avšak s rozmanitým architektonickým, popř. sochařským ztvárněním. A všechny tyto mosty jsou (krom neexistujícího Trojského a zájmového Libeňského) kulturními památkami. Libeňský most svou architektonickou kvalitou za zmíněnými mosty nijak nepokulhá a je plnohodnotnou, originální a nenahraditelnou součástí tohoto, pro Prahu velice důležitého, souboru. Architektura mostu je však kvalitní i sama o sobě, nejen jako součást celku. Jedná se o jednoduché a přitom invenční a účinné řešení architekta Pavla Janáka, považovaného společně s Josefem Gočárem a Janem Kotěrou za nejvýznamnější osobnost české architektury první poloviny 20. století. Architektonicky jsou velmi významná přístupová schodiště, založená na efektu čistých tvarů a ploch. Dále se jedná o partie nad pilíři s balkony a kandelábry. Celkově most představuje sebevědomé technické i architektonické dílo meziválečné avantgardy. O vysoké dobové hodnocení Janákova ztvárnění Libeňského mostu svědčí i fakt, že byl jako jediný z pražských mostů postavených za první republiky publikován v dobovém architektonickém tisku – v časopisu Styl XI (XVI), 1931–32, č. 8-9, s. 136-137.

Pro záchranu mostu a pro jeho prohlášení za kulturní památku se vyslovilo hned několik odborných institucí: Česká komora architektů, Český národní komitét ICOMOS či Klub Za starou Prahu.

Předmět ochrany:

Libeňský most na pozemcích v k. ú. Holešovice: část 2354/1, část 2355/6, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, část 2378/1, část 2380/1, 2383/1, část 2383/2, část 2383/3, 2383/4, v k. ú. Libeň: 3960, část 3961/1, 3962, část 4001/3, část 4005/10, část 4007, část 4008/2, část 4009/1.

Stanovisko regionální komise:

Záležitost byla projednána v Regionální komisi NPÚ ÚOP PR dne 11. 2. 2016. Vyjádření Regionální komise zní:

„Komise byla podrobně seznámena s historií, autorstvím, technickým řešením, současným stavem i okolnostmi starších pokusů o památkovou ochranu Libeňského mostu. Jedná se o důležité dílo jednoho z předních českých architektů první poloviny 20. století Pavla Janáka ve spolupráci s významným mostním inženýrem Františkem Menclem, který dlouhodobě a koncepčně řídil výstavbu pražských mostů. Stavba je vedle svých architektonických kvalit významná i jako článek souboru historických pražských mostů, jež jsou dnes téměř všechny památkově chráněné. Otázka současného technického stavu mostu je záležitostí zodpovědného kompetentního posouzení a nebyla předmětem jednání Komise. Nicméně z doposud zpracovaných posudků vyplývá, že je

možné most efektivně rekonstruovat a zachovat tak jeho nezpochybnitelné architektonické i památkové hodnoty. Z uvedených důvodů Komise většinou hlasů doporučila prohlášení Libeňského mostu za kulturní památku.

Komise zároveň připomněla otázku libeňského židovského hřbitova, který byl v roce 2004 zahrnut do původního návrhu NPÚ na prohlášení za KP společně s mostem. Komise doporučila případný nový návrh na prohlášení židovského hřbitova posoudit a zpracovat separátně, protože se jedná o typologicky zcela odlišný typ - památku archeologickou.

Hlasování: 9 pro, 1 se zdržel (z 10 hlasujících).“

D: Přílohy:

- Zákres do katastrální mapy (NPÚ HMP, záměr v GIS zpracoval Mgr. Vratislav Nový, únor 2016, mapový podklad Geodis, účelová katastrální mapa)
- Výpis evidence vlastníka: podle <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>
- Ortofotomapa s vyznačením objektu
- Fotodokumentace (NPÚ HMP, M. Kracík, únor 2016)
- Podélný řez (převzat z expertní zprávy Kloknerova ústavu)

Prameny a literatura:

- Bečková, Kateřina: Libeňský most – bezprostřední ohrožení, In: Věstník Klubu Za starou Prahu 3/2004 (<http://stary-web.zastarouprahu.cz/kauzy/libenmost/ohrozeni.htm>)
- Beran, Lukáš: Libeňský most, heslo V000336, VCPD ČVUT, Industriální topografie VCPD ČVUT, www.industrialnitopografie.cz (zde další literatura)
- Biegel, Richard: Most v Ohrožení, In: Hobuleť, červen 2015, s. 20–22.
- Fischer, Jan – Fischer, Ondřej: Pražské mosty, Praha 1985, s. 121–127.
- Janák, Pavel: Zastavení hráze Libeňského mostu, Styl XI (XVI), č. 8-9, 1931–32, s. 136-137.
- Jandáček, Václav: Libeňský most – posouzení technického stavu, In: Věstník Klubu Za starou Prahu 3/2004 (<http://stary-web.zastarouprahu.cz/kauzy/libenmost/posouzeni.htm>)
- Jandáček, Václav: Libeňský most, In: Věstník Klubu Za starou Prahu 3/2010, s. 30–33.
- Lukeš, Zdeněk: Dilema na Libeňském mostě, In: Lidové noviny 23. 1. 2016.
- Mencl, František: Stavba mostu přes Vltavu na Manínách v Praze, Věstník hl. m. Prahy XXXIII, 1926, č. 46.
- Mencl, František: Most Libeňský, Styl XI (XVI), č. 8-9, 1931–32, s. 136-137.
- Outrata, Jan Jakub: Libeňský most, in: Hlušíčková, Hana (ed.): Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku III, Praha 2003, s. 225.
- Švácha Rostislav: Libeňský most – umělecko-historické zhodnocení, In: Za starou Prahu. Věstník klubu Za starou Prahu, XXIV, 2004, č. 3, str. 7–8.
- Vlček Pavel a kol.: Umělecké památky Prahy – Velká Praha, A–L, 2012, str. 812–813.
- Expertní zpráva: Libeňský most, zpracoval Kloknerův ústav ČVUT (vypracoval Petr Tej, Jiří Kolísko, Vítězslav Vacek, Petr Bouška aj.), 17. 12. 2015.
- Česká komora architektů: ČKA podporuje zachování Libeňského mostu, Tisková zpráva ČKA, 28. července 2015
- Stanovisko Českého národního komitétu ICOMOS k záměru zbourat Libeňský most v Praze ze dne 13.1.2016 (zasláno GnŘ NPÚ).

E: Autorizace návrhu:

Zpracoval: Ing. arch. Matyáš Kracík

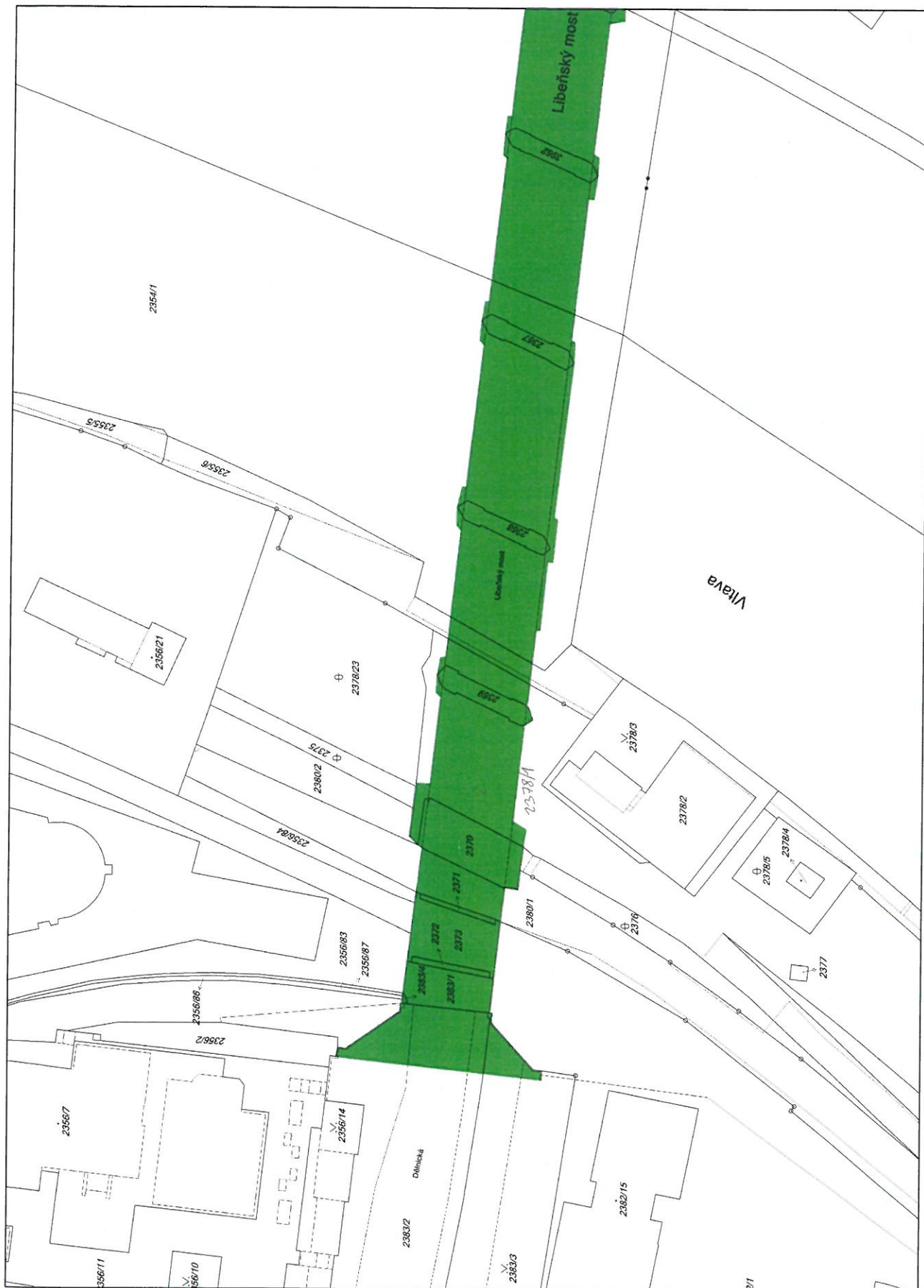
Datum zpracování: 18. 2. 2016

Datum projednání v RK: 11. 2. 2016

Praha 7 - Holešovice

Praha 8 - Libeň

Libeňský most



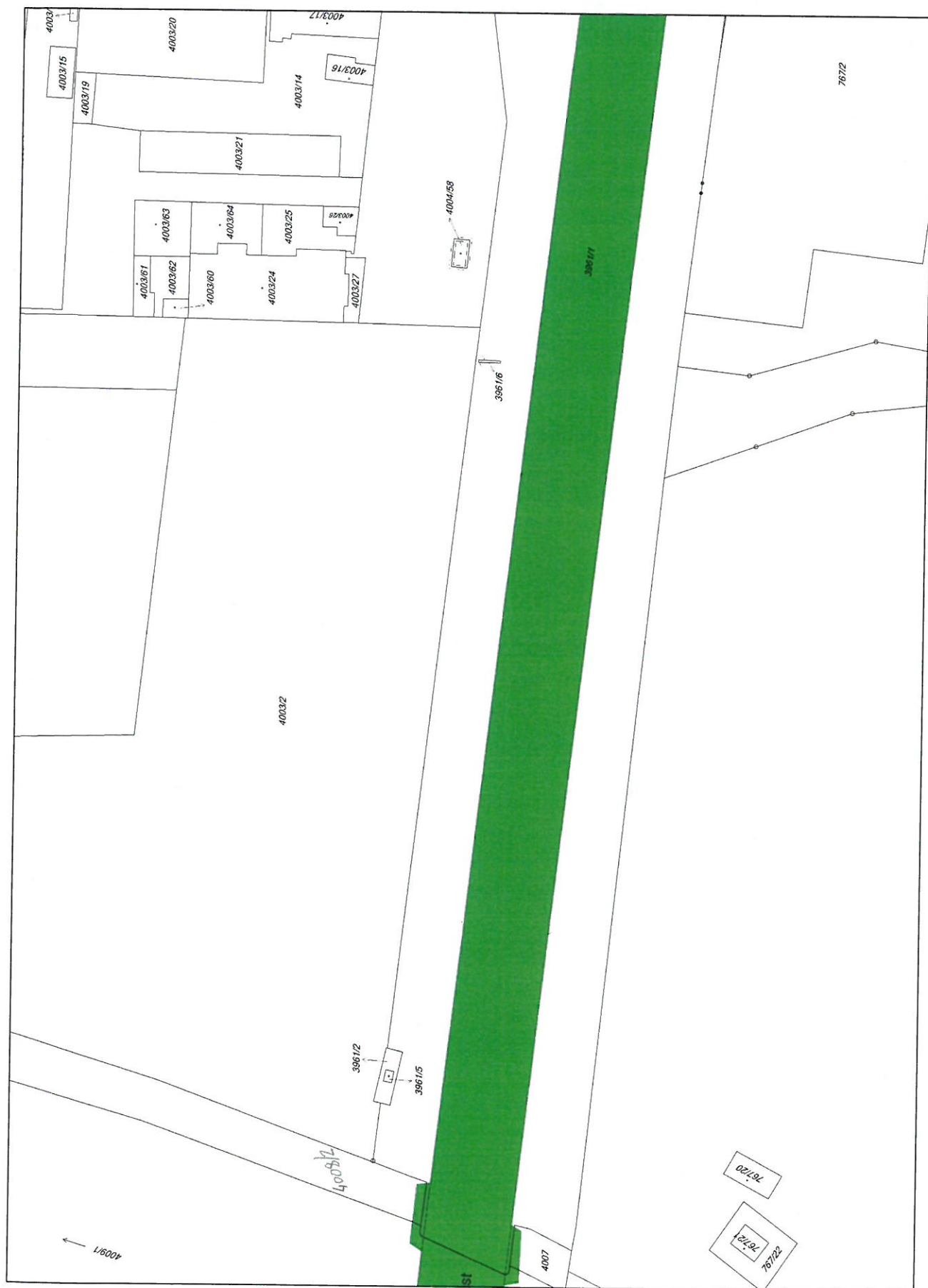
objekt - kulturní památka, návrh
vnitřní kresba
hranice parcely

0 20 40 m



Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště v Praze
Na Perštýně 12, 110 00 Praha 1
10.2.2016

Praha 7 - Holešovice
Praha 8 - Libeň
Libeňský most



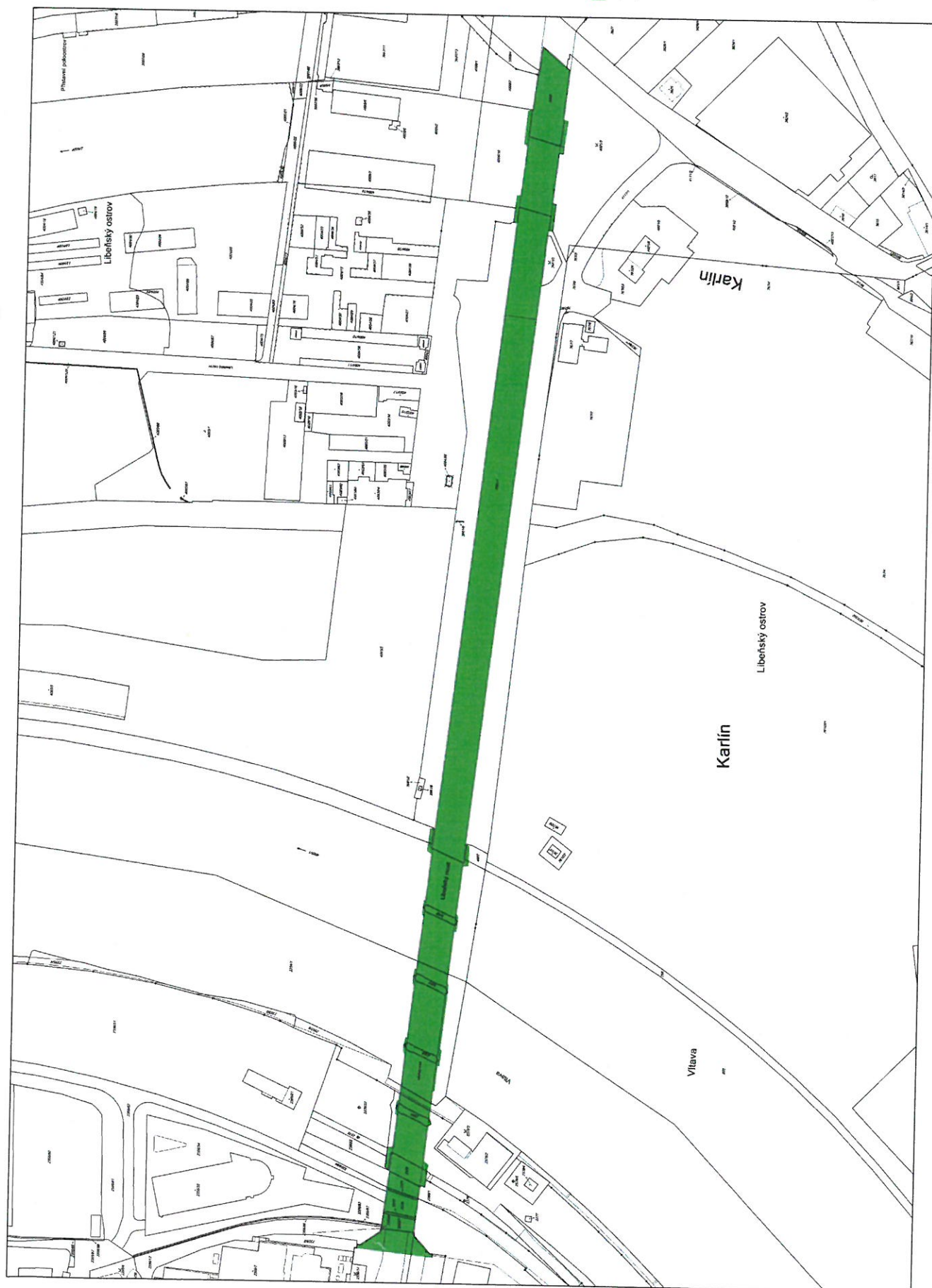
objekt - kulturní památka, návrh
vnitřní kresba
hranice parcely

0 20 40 m



Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště v Praze
Na Poříšské 12, 110 00 Praha 1
10.2.2016

Praha 8 - Libeň Libeňský most



objekt - kulturní památka - návrh
 vnitřní kresba
 hranice parcely

0 20 40 80 m



Národní památkový ústav
 územní odborné pracoviště v Praze
 Na Perštýně 12, 110 00 Praha 1
 10.2.2016

Praha 7 - Holešovice

Praha 8 - Libeň

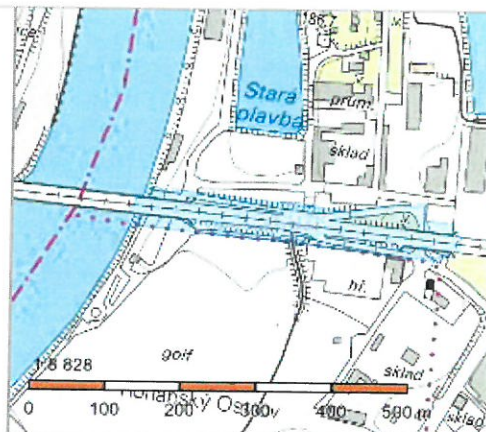
Libeňský most



Národní památkový ústav
územní odborné pracoviště v Praze
Na Perštýně 12, 110 00 Praha 1
10.2.2016

Informace o pozemku

Parcelní číslo:	3961/1
Obec:	Praha [554782]
Katastrální území:	Libeň [730891]
Číslo LV:	1923
Výměra [m ²]:	22562
Typ parcely:	Parcela katastru nemovitostí
Mapový list:	DKM
Určení výměry:	Graficky nebo v digitalizované mapě
Způsob využití:	jiná plocha
Druh pozemku:	ostatní plocha



Vlastníci, jiní oprávnění

Vlastnické právo

Podíl

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA, Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, 11000 Praha 1

Způsob ochrany nemovitosti

Název

památkově chráněné území

Seznam BPEJ

Parcela nemá evidované BPEJ.

Omezení vlastnického práva

Typ

Věcné břemeno zřizování a provozování vedení

Jiné zápisy

Nejsou evidovány žádné jiné zápisy.

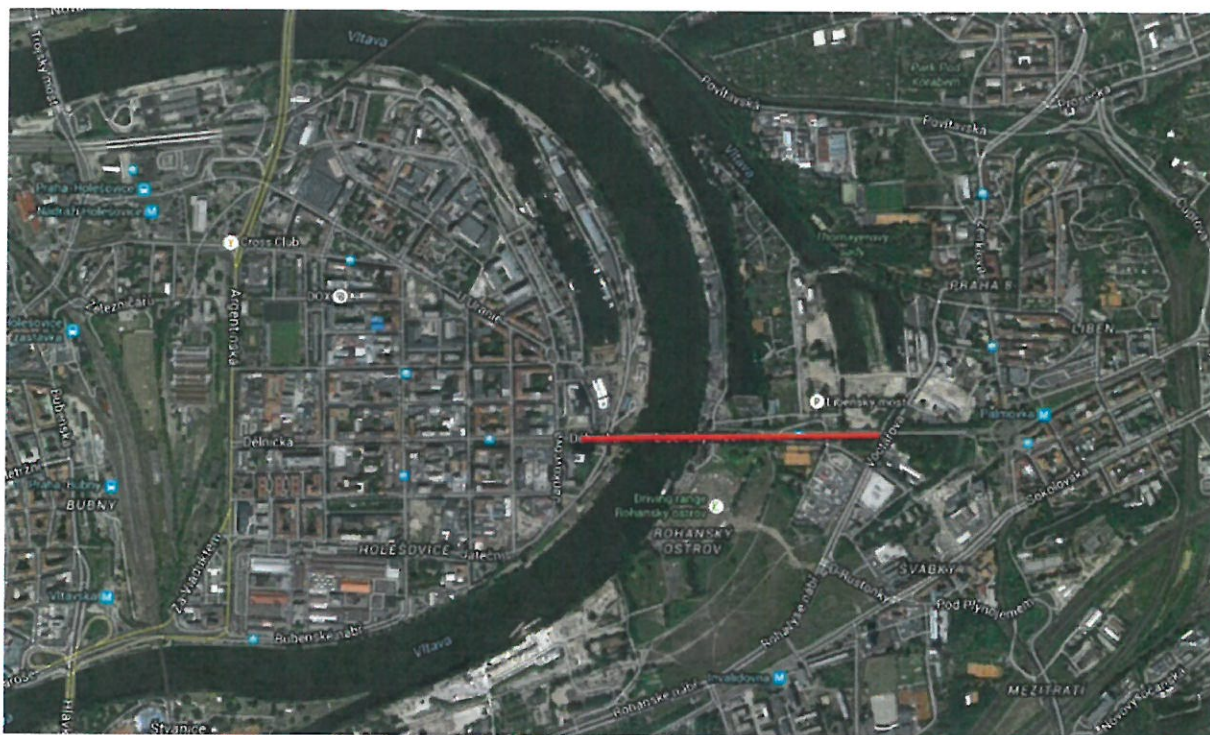
Řízení, v rámci kterých byl k nemovitosti zapsán cenový údaj

Nemovitost je v územním obvodu, kde státní správu katastru nemovitostí ČR vykonává [Katastrální úřad pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha](#)

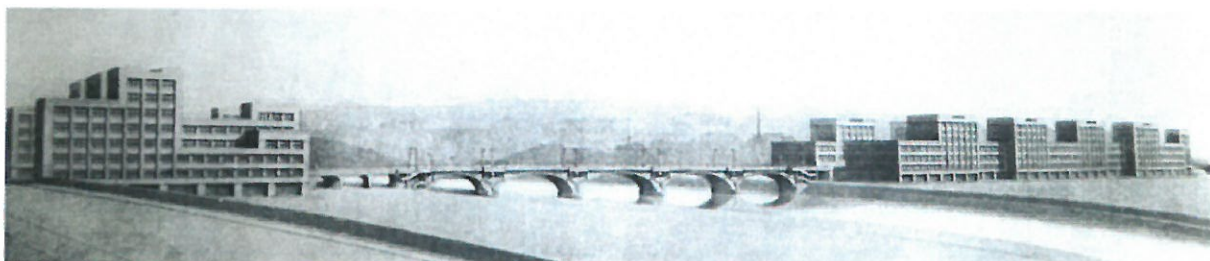
Zobrazené údaje mají informativní charakter. Platnost k 18.02.2016 16:00:02.

© 2004 - 2016 [Český úřad zeměměřický a katastrální](#), Pod sídlištěm 1800/9, Kobylisy, 18211 Praha 8
Podání určená katastrálním úřadům a pracovištím zasílejte přímo na [jejich e-mail adresu](#).

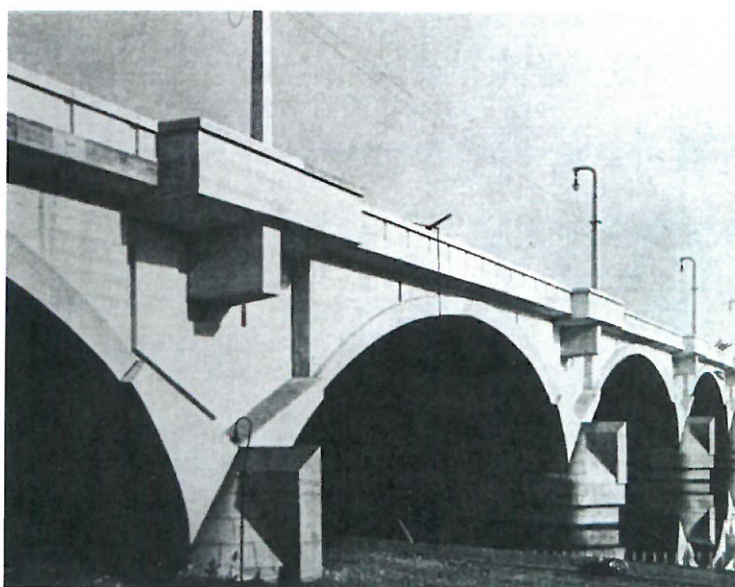
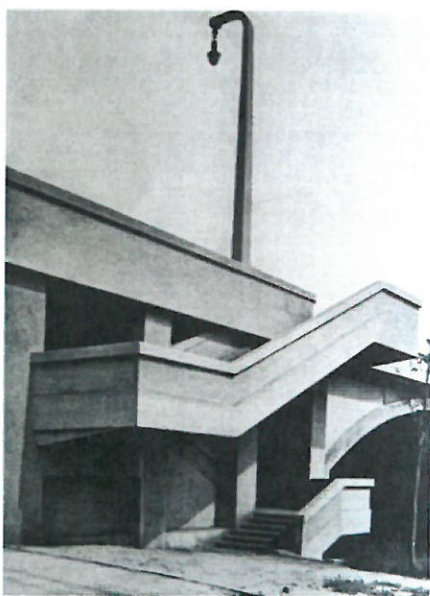
Verze aplikace: 5.3.1 build 0



Ortofotomapa se schematickým vyznačením mostu



Nerealizovaný projekt Pavla Janáka na zástavbu při Libeňském mostu (Pavel Janák, Zastavění hráze Libeňského mostu v Praze, Styl XVI, 1931-1932, č. 8-9, s. 134)



Fotografie mostu publikované v časopisu Styl (Styl XVI, 1931-1932, č. 8-9, titulní strana a s. 137)



Pohled z jihu na holešovickou část překonávající Vltavu



Pohled ze severu na holešovickou část překonávající Vltavu



Začátek mostu na straně Holešovic, rozšířený náběh s vnitřními prostory a průjezdy s železobetonovou rámovou konstrukcí, vpravo schodiště



Rámová konstrukce průjezdu



Provizorní podepření kritických partií z roku 2009



Schodiště na jižní straně Holešovické části



Podhled prvního oblouku v Holešovicích



Bližší pohled na přemostění Vltavy



Část na břehu Libeňského ostrova se schodištěm a průjezdem



Podhled průjezdu s obnaženou výztuží nosníků rámové železobetonové konstrukce



Navazující úsek s kyklopským zdívem a průjezdem opět rámové ŽB konstrukce



Průjezd



Komunikace na mostě, balkony s kandelábry a nevhodně přidaným novodobým osvětlením



Uzavřený vstup na schodiště na straně Holešovic



Tunel v náspu, valená betonová klenba, zábradlí shodné s ostatními částmi mostu



Libeňská část mostu s průjezdem



Oblouk původně překlenující slepé rameno Vltavy (dnes zasypáno)



Schodiště na severní straně Libeňské části mostu



Schodiště na jižní straně Libeňské části mostu



Detail prefabrikované konstrukce zábradlí



Uchycení lampy na Libeňské části mostu



Konec původní konstrukce mostu a navazující novější průjezd Voctářovy ulice (tyčové zábradlí) a dále násep směrem na Palmovku.

Podélný řez
(převzato z posudku Kloknerova ústavu)

